TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2009. gada 2. jūlijā *

Lieta C-32/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 234. pantu, ko *Juzgado de lo Mercantil nº1 de Alicante y nº1 de Marca Comunitaria* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 18. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 28. janvārī, tiesvedībā

Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA)

pret

Cul de Sac Espacio Creativo SL,

Acierta Product & Position SA.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), A. Ticano [*A. Tizzano*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un E. Levits,

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 29. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA)* vārdā — M. H. Sanmartina Sanmartina [*M. J. Sanmartín Sanmartín*], *abogada*,

— *Cul de Sac Espacio Creativo SL* vārdā — O. L. Hereross Čiko [*O. L. Herreros Chico*], *abogado*,

— *Acierta Product & Position SA* vārdā — T. Sančesa Morgado [*T. Sánchez Morgado*], *abogada*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — I. Rao [*I. Rao*], pārstāve, kurai palīdz S. Maliničs [*S. Malynicz*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — I. Martinesa del Perala [*I. Martínez del Peral*] un H. Krēmers [*H. Krämer*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2009. gada 26. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2001. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula") 14. panta 1. un 3. punktu, kā arī 88. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Fundación Española para la Innovación de la Artesanía* (turpmāk tekstā — "*FEIA*") un sabiedrībām *Cul de Sac Espacio Creativo SL* (turpmāk tekstā — "*Cul de Sac*") un *Acierta Product & Position SA* (turpmāk tekstā — "*Acierta*") par īpašumtiesībām uz Kopienas dzegužu pulksteņu dizainparaugiem.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 No Regulas preambulas pirmā apsvēruma izriet, ka šīs regulas mērķis ir iegūt "Kopienas dizainparaugu, ko vienoti ar vienādām sekām aizsargā visā Kopienas teritorijā".

4 Regulas astotajā apsvērumā ir paredzēts:

"Tādējādi pieejamāka dizainparaugu aizsardzības sistēma, kas ir pielāgota iekšējā tirgus vajadzībām, ir būtiska Kopienas rūpniecībai."

5 Šīs regulas devītajā apsvērumā ir noteikts:

"Šīs regulas noteikumi par dizainparaugu tiesību aktiem būtu jāsaskaņo ar attiecīgajiem noteikumiem [Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 13. oktobra] Direktīvā 98/71/EK [par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (OV L 289, 28. lpp.)]."

6 Saskaņā ar Regulas sešpadsmito apsvērumu:

"Dažās no [Kopienas rūpniecības] nozarēm izveido lielu skaitu dizainparaugu tādiem produktiem, kam bieži ir īss ekonomiskās dzīves cikls, un aizsardzība bez apgrūtinājuma ar reģistrācijas formalitātēm ir priekšrocība, bet aizsardzības ilgums ir mazāk svarīgs. [..]"

7 Regulas divdesmit pirmajā apsvērumā ir noteikts:

"[..] attiecībā uz nereģistrētu Kopienas dizainparaugu būtu lietderīgi nodrošināt tikai tiesības, kas aizsargā no kopēšanas. [..]"

8 Regulas divdesmit piektajā apsvērumā ir noteikts:

"Tās rūpniecības nozares, kurās [uz neilgu laiku] izveido lielu skaitu dizainparaugu, kam iespējams īss ekonomiskās dzīves cikls un no kuriem tikai dažus laidīs tirgū, uzskatīs par izdevīgāku nereģistrētu Kopienas dizainparaugu. Reģistrēts Kopienas dizainparaugs ir jāpadara pieejamāks arī šīm rūpniecības nozarēm. Šim nolūkam būtu lietderīgi paredzēt vairāku dizainparaugu apvienošanu vienā kombinētā pieteikumā. Tomēr kombinētā pieteikumā ietvertus dizainparaugus var izskatīt atsevišķi attiecībā uz [..] pārņemšanu [..]."

9 Regulas trīsdesmit pirmajā apsvērumā ir paredzēts:

"Šī regula neizslēdz iespēju piemērot tādiem dizainparaugiem, ko aizsargā Kopienas dizainparaugs, rūpnieciskā īpašuma likumus vai citus attiecīgos dalībvalstu tiesību aktus, piemēram, likumus, kas attiecas uz dizainparaugu aizsardzību, kura ir iegūta ar reģistrāciju, vai likumus, kas attiecas uz nereģistrētiem dizainparaugiem [..]."

10 Saskaņā ar Regulas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu:

"Dizainparaugu aizsargā:

a) kā "nereģistrētu Kopienas dizainparaugu", ja to dara pieejamu sabiedrībai šajā regulā izstrādātajā kārtībā."

11 Savukārt atbilstoši šī panta 3. punktam:

"Kopienas dizainparaugs ir vienveidīgs. Tam ir vienāds spēks visā Kopienā. To [..] nodod [..] tikai visā Kopienā. Ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi, piemēro šo principu."

12 Regulas II sadaļa, kuras virsraksts ir "Tiesību akti, kas attiecas uz dizainparaugiem", tostarp ietver 1. iedaļu ar virsrakstu "Aizsardzības iegūšanas nosacījumi", kurā iekļauts 3.–9. pants, 3. iedaļu ar virsrakstu "Tiesības uz Kopienas dizainparaugu", kurā iekļauts 14.–18. pants, un 5. iedaļu ar virsrakstu "Spēkā neesamība", kura sastāv no 24.–36. panta.

13 Regulas 3. panta a) punktā "dizainparaugs" ir definēts kā "visa ražojuma vai tā daļas izskats, kas radies no paša ražojuma un/vai tā rotājumu iezīmēm, jo īpaši līnijām, kontūrām, krāsām, formas, virsmas struktūras un/vai materiāla".

14 Regulas 11. panta, kura virsraksts ir "Nereģistrēta Kopienas dizainparauga aizsardzības sākšanās un ilgums", 1. punktā ir noteikts:

"Dizainparaugu, kas atbilst 1. iedaļā izstrādātajiem noteikumiem, aizsargā kā nereģistrētu Kopienas dizainparaugu trīs gadus ilgi pēc datuma, kad tas ir pirmo reizi darīts pieejams sabiedrībai Kopienā."

15 Regulas 14. panta, kura virsraksts ir "Tiesības uz Kopienas dizainparaugu", 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder modelētājam vai tā tiesību pārņēmējam.

[..]

3. Tomēr, ja dizainparaugu ir izveidojis darbinieks, izpildot savus darba pienākumus vai ievērojot sava darba devēja norādījumus, tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder darba devējam, ja vien nav citādas vienošanās vai valsts tiesību aktos nav noteikts citādi."

16 Regulas 19. panta, kura virsraksts ir "Kopienas dizainparauga piešķirtās tiesības", 2. punktā ir noteikts:

"Tomēr nereģistrēts Kopienas dizainparaugs piešķir tā īpašniekam tiesības novērst 1. punktā minētās darbības tikai tad, ja apstrīdēto izmantošanu rada aizsargātā dizainparauga kopēšana."

17 Regulas 25. panta, kura virsraksts ir "Spēkā neesamības iemesli", 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka Kopienas dizainparaugu var pasludināt par spēkā neesošu tikai tad, "ja pēc tiesas lēmuma tiesību īpašniekam nav tiesību uz Kopienas dizainparaugu atbilstīgi 14. pantam".

18 Regulas 27. panta, kura virsraksts ir "Kopienas dizainparaugu tiesību pielīdzināšana valstu dizainparaugu tiesībām", 1. punktā ir noteikts:

"Ja vien šās regulas 28., 29., 30., 31. un 32. pantā nav paredzēts citādi, ar Kopienas dizainparaugu kā īpašuma tiesību objektu visā tā pilnībā un visā Kopienas teritorijā rīkojas kā ar tās dalībvalsts dizainparaugu, kurā:

a) tā īpašniekam attiecīgajā brīdī ir juridiskā adrese vai dzīvesvieta, vai

b) tā īpašnieks attiecīgajā brīdī veic uzņēmējdarbību, ja nepiemēro a) apakšpunktu."

19 Regulas IX sadaļā, kuras virsraksts ir "Strīdi attiecībā uz Kopienas dizainparaugu tiesību pārkāpšanu un to spēkā esamību", ir iekļauta 2. iedaļa ar virsrakstu "Strīdi attiecībā uz Kopienas dizainparaugu tiesību pārkāpšanu un to spēkā esamību", kurā ir ietverts 88. pants.

20 Šī panta, kura virsraksts ir "Piemērojamie tiesību akti", 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Kopienas dizainparaugu tiesas piemēro šīs regulas noteikumus.

2. Visos jautājumos, ko šī regula neaptver, Kopienas dizainparaugu tiesa piemēro valsts tiesību aktus, tostarp starptautiskās privāttiesības."

21 96. panta, kura virsraksts ir "Saistība ar citiem aizsardzības veidiem atbilstīgi valsts tiesību aktiem", 1. punktā ir paredzēts:

"Šīs regulas noteikumi neskar citus Kopienas vai attiecīgo dalībvalstu tiesību aktus, kas attiecas uz nereģistrētiem dizainparaugiem [..]."

22 Saskaņā ar Regulas trešo apsvērumu Direktīvas 98/71 mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus jautājumā par dizainparaugu tiesisko aizsardzību.

23 Šīs direktīvas 2. pantā ir precizēts, ka tā tostarp attiecas uz dalībvalstu centrālajos rūpnieciskā īpašuma birojos vai Beniluksa Dizainparaugu birojā reģistrētām dizainparauga tiesībām.

24 Saskaņā ar Direktīvas 98/71 11. panta 1. punkta c) apakšpunktu:

"Dizainparauga reģistrāciju noraida vai, ja dizainparaugs ir reģistrēts, dizainparauga tiesības pasludina par spēkā neesošām:

[..]

c) ja dizainparauga tiesību pieteicējam vai īpašniekam nav uz tām tiesību saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem [..].”

Valsts tiesiskais regulējums

25 2003. gada 7. jūlija Likums 20/2003 par rūpniecisko dizainparaugu tiesisko aizsardzību (*ley 20/2003, de Protección Jurídica del Diseño Industrial*) (2003. gada 8. jūlija *BOE* Nr. 162, 26348. lpp.; turpmāk tekstā — “*LPJDI*”) attiecas tikai uz reģistrētiem dizainparaugiem.

26 *LPJDI* 14. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “tiesības reģistrēt dizainparaugu pieder modelētājam vai tā tiesību pārņēmējam”.

27 *LPJDI* 15. pantā, kura virsraksts ir “Nodarbinātības vai pakalpojumu sniegšanas attiecībās izgatavotie dizainparaugi”, ir noteikts:

“Ja dizainparaugu izgatavojis darba ņēmējs, izpildot savus darba pienākumus vai ievērojot uzņēmēja vai darba devēja norādījumus, vai pakalpojumu attiecībās — pēc pasūtījuma, tiesības reģistrēt dizainparaugu piekrīt darba devējam vai līdzējam, kas pasūtījis dizainparauga izgatavošanu, ja vien līgumā nav noteikts citādi.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

28 *FEIA* bija izstrādājusi projektu ar nosaukumu "D'ARTES", kura ietvaros 50 dažādu nozaru amatnieku darbnīcas, pamatojoties uz attiecīgajā jomā esoša meistara īstenota dizainparauga projektu, varētu izgatavot priekšmetu sēriju ar mērķi tos pārdot.

29 Sabiedrība *AC&G SA* (turpmāk tekstā — "*AC&G*") kā projekta pasūtītāja paredzēja *D'ARTES* projekta materiālos nosacījumus, un tās uzdevums bija izvēlēties modelētājus un noslēgt ar viņiem līgumus.

30 Tādējādi *AC&G* ar *Cul de Sac* noslēdza mutisku vienošanos, uz kuru neattiecās Spānijas Darba kodekss un saskaņā ar kuru *Cul de Sac* bija jāizstrādā dizainparaugs un jāsniedz tehniskā palīdzība amatniekam, lai šis amatnieks varētu radīt jaunu produktu kolekciju. Kā atlīdzību par saviem pakalpojumiem *Cul de Sac* no *AC&G* saņēma EUR 1800, neieskaitot nodokļus.

31 *Cul de Sac* modelēja vairākus dzegužu pulksteņus, kurus *D'ARTES* projekta ietvaros izstrādāja amatniece Veronika Palomare [*Verónica Palomares*] un kuri tika prezentēti 2005. gada aprīlī ar kolekcijas nosaukumu "Santamaría".

32 Vēlāk *Cul de Sac* un *Acierta* ražoja un pārdeva dzegužu pulksteņus ar kolekcijas nosaukumu "TIMELESS".

33 *FEIA*, uzskatīdama, ka šie dzegužu pulksteņi bija tādu nereģistrēto Kopienas dizainparaugu kopijas, kuri ietilpa kolekcijā "Santamaría", kuru tā uzskata par savu īpašumu gan kā *D'ARTES* projekta patrons un galvenais finansētājs, gan saskaņā ar to, ka *AC&G* tai nodeva ekskluzīvas tiesības pārdot preces, kuras radītas minētā projekta

pirmās kārtas ietvaros, cēla prasību pret *Cul de Sac* un *Acierta* galvenokārt par minēto Kopienas dizainparaugu viltojumu un pakārtoti par negodīgu konkurenci.

34 *FEIA* it īpaši norāda, ka īpašumtiesības uz nereģistrētajiem Kopienas dizainparaugiem attiecībā uz kolekcijas "Santamaría" pulksteņiem tai pieder saskaņā ar *LPJDI* 15. pantu, jo tos izstrādā *Cul de Sac*, lai izpildītu *AC&G* pasūtījumu, rīkojoties kā "nepārprotams" *FEIA* pasūtītā darba izpildītājs pakalpojumu sniegšanas par atlīdzību ietvaros.

35 *Cul de Sac* un *Acierta* apstrīd, ka *AC&G* un/vai *FEIA* bija vai ir īpašumtiesības uz minētajiem dizainparaugiem un ka līdz ar to *FEIA* ir tiesības celt prasību.

36 *Juzgado de lo Mercantil nº1 de Alicante y nº1 de Marca Comunitaria* uzskata, ka *FEIA* var atsaukties uz pamata lietā apspriesto dizainparaugu īpašumtiesībām tikai tad, ja *AC&G*, kura tai nodeva šīs īpašumtiesības, pašai bija īpašumtiesības uz minētajiem dizainparaugiem.

37 Šādos apstākļos *Juzgado de lo Mercantil nº1 de Alicante y nº1 de Marca Comunitaria* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 6/2002 14. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tajā paredzēti tikai Kopienas dizainparaugi, kas radīti darba attiecībās, kurās autoram modelētājam ir saistošs darba attiecību līgums, kam piemīt padotības un pakļautības iezīmes; vai

2) Regulas Nr. 6/2002 14. panta 3. punktā izmantotie jēdzieni "darbinieks" un "darba devējs" jāinterpretē plašā izpratnē, lai ietvertu no darba attiecībām atšķirīgus gadījumus, kā, piemēram, tādus, kuros saskaņā ar civiltiesisku vai komerctiesisku līgumu (un līdz ar to nepastāvot padotībai, pakļautībai un sistemātiskumam) kāda persona (autors) apņemas citai personai izgatavot dizainparaugu par noteiktu atlīdzību, un tā rezultātā uzskatāms, ka šis dizainparaugs pieder personai, kas to pasūtījusi, ja vien līgumā nav noteikts citādi?

3) Vai gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, par atšķirīgām faktiskām situācijām uzskatot dizainparaugus, kas radīti darba attiecībās, un dizainparaugus, kas radīti attiecībās, kuras nav darba attiecības,

   a) jāpiemēro Regulas Nr. 6/2002 14. panta 1. punkta vispārīgais noteikums un līdz ar to uzskatāms, ka tie pieder autoram, ja vien līgumā līdzēji nevienojas par pretējo; vai

   b) Kopienas dizainparaugu tiesai saskaņā ar Regulas Nr. 6/2002 88. panta 2. punktu jāpiemēro valsts tiesības, kas regulē dizainparaugus?

4) Vai gadījumā, ja jāatsaucas uz valsts tiesībām un ja tajās dizainparaugi, kas radīti darba attiecībās (kas pieder darba devējam, ja vien nav nolīgts citādi), tiek pielīdzināti (kā tas ir Spānijas tiesībās) dizainparaugiem, kas radīti pēc pasūtījuma (kas pieder līdzējam, kurš tos pasūta, ja vien nav nolīgts citādi), ir iespējams piemērot valsts tiesības?

5) Vai gadījumā, ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša, šāds iznākums (ka dizainparaugi pieder līdzējam, kas tos pasūta, ja vien nav nolīgts citādi) nav pretrunā noliedzošajai atbildei uz otro jautājumu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu attiecībā uz Regulas 14. panta 3. punkta piemērošanas jomu

38 Uzdodot šos jautājumus, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas 14. panta 3. punktā ir paredzēti arī tādi Kopienas dizainparaugi, kuri radīti pēc pasūtījuma un tādējādi ārpus darba attiecībām.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

39 *FEIA* un Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka attiecībā uz dizainparaugiem, kuri izstrādāti pēc pasūtījuma, ir piemērojams Regulas 14. panta 3. punkts, jo šī norma un it īpaši tajā ietvertie jēdzieni "darba devējs" un "darbinieks" ir interpretējami, ņemot vērā ne tikai minētās normas formulējumu, bet arī jomas, kurā šie jēdzieni ir iekļauti, vispārīgo sistēmu un mērķus.

40 Eiropas Kopienu Komisija, *Cul de Sac* un *Acierta* tieši pretēji uzskata, ka Regulas 14. panta 3. punktā paredzētais noteikums ir piemērojams vienīgi dizainparaugiem, kuri izstrādāti padota darba attiecībās.

41 *Acierta* un Komisija turklāt norāda, ka 14. panta 3. punktā ir ietverts noteikums, kurā ir atkāpe vai kurš ir izņēmums no minētā panta 1. punktā noteiktā vispārīgā principa, kas nepieļauj nedz plašu interpretāciju, nedz piemērošanu pēc analoģijas attiecībā uz tieši neparedzētiem gadījumiem.

42 Visbeidzot, Komisija uzskata, ka piedāvāto interpretāciju apstiprina Regulas *travaux préparatoires* un tās pieņemšanas process, un šī interpretācija ir saskaņā ar Kopienu un starptautisko tiesisko regulējumu par citām rūpnieciskā īpašuma tiesībām.

Tiesas atbilde

43 Kā tas izriet no Regulas 14. panta 1. punkta, tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder modelētājam vai tā tiesību pārņēmējam.

44 Savukārt no minētā panta 3. punkta, kurā ietverta atkāpe no šī panta 1. punkta, izriet, ka, ja dizainparaugu ir izveidojis darbinieks, izpildot savus darba pienākumus vai ievērojot

sava darba devēja norādījumus, tad tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder darba devējam, ja vien nav citādas vienošanās vai valsts tiesību aktos nav noteikts citādi.

45 Līdz ar to ir jānoraida *FEIA* un Apvienotās Karalistes valdības argumentācija, saskaņā ar kuru it īpaši jēdzieni "darba devējs" un "darbinieks", kuri minēti minētajā punktā, ir interpretējami plaši, lai tie attiektos arī uz dizainparaugiem, kuri izstrādāti pēc pasūtījuma.

46 Šajā sakarā jānorāda, ka Kopienu likumdevējs šajā punktā ir paredzējis īpašu kārtību attiecībā uz Kopienas dizainparaugiem, kuri izstrādāti darba attiecību ietvaros.

47 Šāda secinājuma pamatā it īpaši ir tas, ka Kopienu likumdevējs, formulējot minēto punktu, ir izvēlējies jēdzienu "darba devējs" kā personu, kurai ir īpašumtiesības uz Kopienas dizainparaugu, kas izstrādāts darba attiecību ietvaros, nevis acīmredzami plašāku jēdzienu "pasūtītājs".

48 Turklāt no Regulas 14. panta 3. punkta izriet, ka "darba devējam" ir īpašumtiesības uz Kopienas dizainparaugu, ja "darbinieks" to izstrādā, veicot savus darba pienākumus vai ievērojot sava darba devēja norādījumus.

49 Attiecībā uz jēdzienu "darbinieks" papildus ir jākonstatē, ka Kopienu likumdevējs minētajā noteikumā kā personu, kura izstrādā dizainparaugu, nav izvēlējies ietvert

acīmredzami plašāku jēdzienu "pasūtījuma izpildītājs". Tādējādi jēdziens "darbinieks" nozīmē personu, kura ir pakļauta savam "darba devējam" brīdī, kad darba attiecību ietvaros tiek izstrādāts Kopienas dizainparaugs.

50 Runājot par minētā punkta daļu, kurā ir paredzēts "ja vien nav citādas vienošanās vai valsts tiesību aktos nav noteikts citādi", jāprecizē, ka ar to, pirmkārt, darba līguma pusēm tiek dota iespēja noteikt "darbinieku" kā personu, kurai ir īpašumtiesības uz Kopienas dizainparaugu, un, otrkārt, dalībvalstīm ir iespēja savos valsts tiesību aktos "darbinieku" noteikt kā personu, kurai ir īpašumtiesības uz Kopienas dizainparaugu, ar nosacījumu — abos gadījumos —, ka šis dizainparaugs tiek izstrādāts darba attiecību ietvaros.

51 No tā izriet, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies definēt Regulas 14. panta 3. punktā paredzēto īpašo kārtību, izmantojot īpašu līgumattiecību veidu, proti, darba attiecības, un tas izslēdz minētā punkta piemērošanu citām līgumattiecībām, kā, piemēram, līgumattiecībām attiecībā uz Kopienas dizainparaugu, kurš izstrādāts pēc pasūtījuma.

52 Turklāt šo interpretāciju apstiprina Regulas *travaux préparatoires*.

53 Šajā sakarā Komisija norāda, ka priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Kopienas dizainparaugiem (COM(93) 342, 3.12.1993., galīgā redakcija) motīvu izklāstā ir precizēts, ka darba devējam ir īpašumtiesības uz Kopienas dizainparaugu, ja šo dizainparaugu ir izstrādājis darbinieks, izpildot savus no darba līguma izrietošos pienākumus.

54 Pēc Komisijas domām un kā tas izriet no ģenerāladvokāta secinājumu 27.–32. punkta, lai arī pirmais priekšlikuma Komisijas regulai projekts papildus noteikumam par īpašumtiesībām uz Kopienas dizainparaugu, kuru ir izstrādājis darbinieks, iekļāva tiešu noteikumu par īpašumtiesībām uz Kopienas dizainparaugu, kurš izstrādāts pēc pasūtījuma, šis pēdējais minētais noteikums Regulā nav ticis atstāts.

55 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu jāatbild tādējādi, ka Regulas 14. panta 3. punkts nav piemērojams Kopienas dizainparaugam, kas izstrādāts pēc pasūtījuma.

Par trešā jautājuma a) punktu attiecībā uz Regulas 14. panta 1. punkta interpretāciju

56 Uzdodot šo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas 14. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder autoram, ja vien šīs tiesības ar līgumu nav nodotas tā tiesību pārņēmējam.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

57 *FEIA* uzskata, ka 14. pants ir jāinterpretē visā kopumā, ņemot vērā ar Regulu sasniedzamos mērķus un likumdevēja vēlmi izstrādāt tikai minimālu tiesisko regulējumu attiecīgajā jomā. Tā it īpaši atsaucas, pirmkārt, uz Regulas 27., 88. un 96. pantu, kuros ir norāde uz valstu tiesību aktiem un ar kuriem šajos valstu tiesību aktos ir atļauts paredzēt plašāku dizainparaugu aizsardzību, nekā to paredz Regula,

atgādinot prasības, kuras saistītas ar subsidiaritātes un samērīguma principu ievērošanu, un nosakot mērķi pielīdzināt Regulas materiāltiesiskos noteikumus attiecīgajiem Direktīvas 98/71 noteikumiem.

58 Turklāt *FEIA* Regulas 14. panta 1. punktā minēto jēdzienu "tiesību pārņēmējs" piedāvā interpretēt kā atsauci uz dažādiem dalībvalstu tiesību aktos paredzētiem iespējamiem tiesību uz dizainparaugu iegūšanas veidiem, ieskaitot *LPJDI* paredzēto veidu par labu tam, kurš ir pasūtījis minēto dizainparaugu.

59 Komisija, *Acierta* un *Cul de Sac* uzskata, ka Regulas 14. panta 1. punktā ir ietverts vispārīgs noteikums, ar kuru tiesības uz dizainparaugu ir piešķirtas tā modelētājam. Vienīgais izņēmums no šī noteikuma ir ietverts 3. punktā un tas attiecas tikai uz tādiem dizainparaugiem, kurus izstrādājis darbinieks padota darba attiecību ietvaros. Līdz ar to Regulā nav nekāda roba jautājumā par īpašumtiesību uz Kopienas dizainparaugu noteikšanu.

60 *Acierta* un *Cul de Sac* precizē, ka tiesības uz Kopienas dizainparaugu ar līgumu var tikt nodotas tiesību pārņēmējam.

61 Apvienotās Karalistes valdība norāda, ka Regulas 14. panta 1. punktā nav paredzēts īpašumtiesību uz dizainparaugu, kas izstrādāts pēc pasūtījuma, gadījums. Līdz ar to tā uzskata, ka dalībvalstis saskaņā ar Regulas trīsdesmit pirmo apsvērumu, kā arī 88. panta 2. punktu var piemērot savu valsts tiesisko regulējumu par nereģistrētiem dizainparaugiem.

Tiesas atbilde

62 Vispirms jāatgādina, ka šajā lietā Tiesai ir iesniegts tikai tāds gadījums, kurā, pirmkārt, runa ir par nereģistrētiem Kopienas dizainparaugiem, kuri izstrādāti pēc pasūtījuma, un, otrkārt, *LPJDI* šādi dizainparaugi nav pielīdzināti tiem dizainparaugiem, kuri izstrādāti darba attiecību ietvaros.

63 Gan no Kopienu tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Kopienu tiesību norma, kurā tās satura un piemērošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, parasti visā Kopienā ir interpretējama autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (skat. it īpaši 1984. gada 18. janvāra spriedumu lietā 327/82 *Ekro*, *Recueil*, 107. lpp., 11. punkts; 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-287/98 *Linster*, *Recueil*, I-6917. lpp., 43. punkts, un 2006. gada 14. decembra spriedumu lietā C-316/05 *Nokia*, Krājums, I-12083. lpp., 21. punkts).

64 Tāds ir Regulas 14. pantā iekļauto jēdzienu "modelētājs" un "tiesību pārņēmējs" gadījums.

65 Ja šos jēdzienus dažādās dalībvalstīs interpretētu dažādi, varētu būt tā, ka, pastāvot vienādiem apstākļiem, atsevišķās valstīs tiesības uz Kopienas dizainparaugu piederētu modelētājam un citās valstīs — tā tiesību pārņēmējam. Šādā gadījumā šādiem Kopienas dizainparaugiem garantētā aizsardzība visā Kopienā nebūtu vienāda (pēc analoģijas skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Nokia*, 27. punkts).

66 Līdz ar to ir svarīgi, ka minētos jēdzienus Kopienu tiesībās interpretē vienādi.

67 Šādu interpretāciju apstiprina Regulas pirmais apsvērums, saskaņā ar kuru "vienota sistēma, lai iegūtu Kopienas dizainparaugu, [tiek] vienoti ar vienādām sekām aizsargā[ta] visā Kopienas teritorijā [..]".

68 Turklāt no Regulas 1. panta 3. punkta izriet, ka minēto dizainparaugu var nodot tikai visā Kopienā, ja vien Regulā nav paredzēts citādi.

69 Runājot it īpaši par tiesību uz Kopienas dizainparaugu nodošanu no modelētāja uz tā tiesību pārņēmēju Regulas 14. panta 1. punkta izpratnē, jākonstatē, kā to būtībā apgalvo *FEIA*, *Cul de Sac* un *Acierta*, ka šādas nodošanas iespējamība netieši izriet no minētā panta formulējuma.

70 Turklāt šāda interpretācija tieši izriet no dažām jēdziena "tiesību pārņēmējs" valodu versijām, kā, piemēram, vācu, poļu, slovēņu, zviedru un angļu, kurās attiecīgi tiek lietoti šādi jēdzieni: "Rechtsnachfolger", "następcy prawnemu", "pravni naslednik", "den till vilken rätten har övergått" un "successor in title".

71 Šāda nodošana var notikt arī ar līgumu.

72 No Regulas *travaux préparatoires* izriet, kā to savu secinājumu 46.–50. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ka modelētājs savam tiesību pārņēmējam ar līgumu var nodot tiesības uz Kopienas dizainparaugu.

73 Šo interpretāciju apstiprina Regulas astotais un piecpadsmitais apsvērums, kuros ir uzsvērta vajadzība Kopienas dizainparaugus pielāgot visām Kopienas rūpniecības nozarēm.

74 Turklāt, lai aizsargātu it īpaši nereģistrētos Kopienu dizainparaugus, ir svarīgi, ka saskaņā ar Regulas divdesmit pirmo apsvērumu, kā arī 19. panta 2. punktu tiek ievērotas tiesības uz šo dizainparaugu kopēšanas aizliegumu.

75 Izņemot Regulas septītajā apsvērumā minētos individuālos modelētājus, no tās sešpadsmitā un divdesmit piektā apsvēruma izriet, ka nereģistrēto Kopienas dizainparaugu izstrādātāji arī var būt atsevišķas Kopienas rūpniecības nozares.

76 Šādos apstākļos nevar izslēgt, kā to būtībā apgalvoja Apvienotās Karalistes valdība, ka tiesību pārņēmējs ir ekonomiski spēcīgāks par modelētāju un ka tam ir labākas iespējas uzsākt tiesvedību, lai aizkavētu minēto dizainparaugu kopēšanu.

77 No tā izriet, ka Regulas astotajā un piecpadsmitajā apsvērumā minētās Kopienas dizainparaugu aizsardzības pielāgošana visu Kopienas rūpniecības nozaru vajadzībām, ar līgumu nododot tiesības uz Kopienas dizainparaugu, var veicināt efektīvu ar Kopienas dizainparaugu piešķirto tiesību izmantošanu visā Kopienā, kā tas izriet no Regulas divdesmit devītā apsvēruma.

78 Atbilstoši Regulas septītajam apsvērumam uzlabota rūpnieciskā dizainparauga aizsardzība ne tikai veicina atsevišķu modelētāju ieguldījumu Kopienas pārākumā šajā jomā, bet arī sekmē jauninājumus, jaunu produktu izstrādi un investīcijas to ražošanā.

79 No iepriekš minētā izriet, ka iespēja ar līgumu nodot tiesības uz Kopienas dizainparaugu no modelētāja uz tā tiesību pārņēmēju Regulas 14. panta 1. punkta izpratnē ir saderīga gan ar minētā panta formulējumu, gan ar minēto regulu sasniedzamajiem mērķiem.

80 Tomēr valsts tiesai ir jāpārbauda šāda līguma saturs un šajā sakarā jānosaka, vai attiecīgā gadījumā tiesības uz nereģistrētu Kopienas dizainparaugu patiešām ir nodotas no modelētāja uz tā tiesību pārņēmēju.

81 Iepriekš minētie apsvērumi acīmredzami pieļauj, ka valsts tiesa, veicot šo pārbaudi, piemēro līgumus reglamentējošos tiesību aktus, lai noteiktu, kam saskaņā ar Regulas 14. panta 1. punktu pieder tiesības uz nereģistrētu Kopienas dizainparaugu.

82 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešā jautājuma a) punktu jāatbild šādi: tādos apstākļos, kādi ir pamata lietā, minētās regulas 14. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder modelētājam, ja vien tās ar līgumu nav nodotas tā tiesību pārņēmējam.

Par trešā jautājuma b) punktu, kā arī ceturto un piekto jautājumu

83 Ņemot vērā uz trešā jautājuma a) punktu sniegto atbildi, nav jāatbild nedz uz trešā jautājuma b) punktu, nedz ceturto un piekto jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

84 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) Padomes 2001. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem 14. panta 3. punkts nav piemērojams Kopienas dizainparaugam, kas izstrādāts pēc pasūtījuma;

2) tādos apstākļos, kādi ir pamata lietā, Regulas Nr. 6/2002 14. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tiesības uz Kopienas dizainparaugu pieder modelētājam, ja vien tās ar līgumu nav nodotas tā tiesību pārņēmējam.

[Paraksti]